

ESTONIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
ESTONIEN A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ESTONIO – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 10 May 2004 (afternoon)

Lundi 10 mai 2004 (après-midi)

Lunes 10 de mayo de 2004 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Kommmenteeri ainult ühte järgnevaist tekstidest. Kui soovid, arvesta suunavaid küsimusi.

1. (a)

Siffer

Ma jään üksi. See on minu valik. Ma olen üksi. Ühe öö võin ma ju ka üksi olla. Ma saan olema üksi. Lõppkokkuvõttes. Ma ei nuta. Ei kukutatute pärast ega ka nende pärast, kes täna hukutamata jäävad. Mul võib ju ka üks puhkepäev olla. Ja mul ei ole viitsimist bimbodega maid jagada. Täna ei ole tuju. Jalutan all-linnas. Pööbli linnas. Õhku! Õhku on vaja! Ma pean minema ülalinna. Sinna, kust ma pärit olen. Seal ma olin algul. Pühhamast pühham. Parimatest parim.

5 Kangialusest astub välja mingi kerjus. Aeglustan sammu. Venelane ilmselt. Või ei ole?

”Kas teil juhtub üks suits olema?” küsib ta. Kaltsakas. Pruuni pintsakuga. Ninast ripub tatt. Eesti siga. Kõige kasutum inimene. Hulgus. Iial ei märka ta ühtegi reklaami. Iial ei osta ta ühtegi reklaamitavat asja.

10 ”Mul juhtub palju rohkem suitse olema,” vastan ja sammun edasi.

”No anna siis!” hüüab ta mulle järele. Sinatamine riivab mind nagu kõrvakiil. Kohe annan. Keeran ringi, astun tema ette, koban taskus ja virutan talle täie jõuga vastu lõugu. Rusikasse pigistatud võtmekimp soonib mulle valusasti pihku.

”Said?” küsin. Kaltsakas lamab kangialuses ja ei ütle midagi. Huvitav. Arvatavasti ikka sai.

15 Ma ju andsin. Ise ta küsis.

Jalutan edasi. Vaateplatvormil pole kedagi. Ronin rinnatisele. Võtan taskust suitsu. Katused, korstnad, meri. Linn, ütlevad. Sadam, korstnad, latakad majad. Uued, ilma ilusate katusteta. Vanad majad. Reklaamiagentuur peab olema võimalikult körgel. Aknast peab näha olema kogu linn. Siis ei saa klient unustada, et viibib nukumeistrite juures. Otse pühamus, kust jooksevad välja niigid. Tõmbad niidikest, tormavad sipelgad tõugujahile. Sipelgad kusevad vahetpidamata, et märkida teed oma kaaslastele. Ja teised sipelgad jooksevad samas suunas.

20 Tõmbame teist niidikest, ja mesilased lendavad. Lendavad täpselt sinna, kuhu vaja. Tublid mesilased. Koguvad hoolikalt kõike, mida meil vaja. Siis mesilased tantsivad teistele mesilastele ja needki kihutavad sinna, kuhu vaja. Kõik on kontrollitav, kõik on tehtav. Küsimus on ainult rahas. Ja idees. Mul on ideesid rohkem kui meres veepiisku. /---/

25 Ma ei taha sentimentaalitseda. Ma tahan teada, mida ma tahan. Ma tahan teha oma asja. Ma tahan, et sellest lugu peetakse. Algul mõni ei pidanud. Istusin kontoris ja mõtlesin, kuidas ma selle kliendi ära tapan. Ta oli tähtsusetu marketingi-manager. Vaatas mu kavandit ja ütles, kuule, vihu mingi sitt valmis, avaldame ära, on ju ükskõik, mis sitta avaldada. Ma olin solvunud.

30 Rääkisin Jaffale. /---/ Jaffa võttis mu käekõrvale ja viis kliendi kontorisse. Ise jäi ta sellesama marketingijobuga vestlema, minu aga saatis otse presidendi juurde. Rääkisin, et vaadake, ma ei saa teie võimsale firmale enam head reklaami teha, sest marketingimanager nõuab, et ma mingi sita valmis vihuksin ja ära avaldaksin. President plahvatas. Uus marketingimanager oli palju mõistlikum mees. /---/

35 Öine taivas. Kõik inimesed on tänavatel. Kõik ootavad. Kogu linnas on elekter välja lülitatud. See on osa kampaania kuludest. Reanimatsiooniosakondades surevad aparaadi all piinelnud patsiendid. Lapsed sünnivad otse tänaval. Kõik vaatavad taevast. Kärgatab kohutav kõu. Kogu taivas lööb hetkega valgeks, nagu oleks süüdatud miljon päikest. Inimesed rõögivad õudusest. Nõrganärvilised lähevad hulluks. Valgus taandub. Universumi sügavustest hakkab 40 paistma kuju. Jumal! Ta sirutab oma võimsad käsivarred laialti ja ühe käe sõrmede juurde tekib Päike, teise juurde Kuu. Rahvas ahhetab, nutetakse rõõmust. Jumala ümber koguneb hulk ingleid. Päike ja Kuu on kuhugi kadunud, pilvedel lamab inimene. Esimene inimene. Aeglaselt, elutult sirutab ta käe. Jumal sirutab välja oma käe, kogu taivas on täis Jumalat ja esimest inimest, horisondist horisondini katavad nende kahe kujud taeva, nende sõrmede vahele jäääb tühjus, kuhu 45 mahuks kümme kuud, ja Jumala sõrmest praksatab jumalik energia, mis elustab esimese inimese! Kellad taovad rõõmuhulluses, inimesed nutavad, taevased koorid kõlavad üle kogu maa! Ja taevasse ilmub kiri: *Coming soon to the Church near you!* Sellise reklaami tahan ma teha. Minu meedium on maailm. Tegelased — jumalad. Sihtgrupp — inimkond. Pakutav teenus — põrgu. Hind — hing.

Kaur & Kender *Yuppiejumal*, Tallinn: Täht, 1999, lk 65–69

- Kirjelda meestegelase mõtlemis- ja käitumisviisi.
- Milline on Sinu suhtumine sellesse? Miks?
- Kas peatükk väljendab autorit tegelikke vaateid või vastupidi? Põhjenda.
- Kuidas aitab autorit keelekasutus (sõnavalik, lausestus) kaasa katkendi mõistmisele?

1. (b)

Moodsad ajad I

- Toomas Nipernaadi on väsinud heitlustest
külaelu idiotismiga ja suvetuurid lõpetanud
investeerib nüüd Linda aktsiatesse
Igavesed eestlased Vaeste-Patuste alevist
5 istuvad Pärnu lahel ja hüüavad ahvenaid
- Ainus helge hing Paunvere kiriku kellamees
viskab Ülesoo pubis viskit
elatanud beib Raja Teele lebab sekspesus lõbulehtedes
ja annab kokandusnõu: sööda Tootsi kuidas tahad
10 ikka vaatab Venemaa poole
- Naine vaesest maailmast jälgib kaalu
Mäeküla piimamees riisub koore
Kihnu Jõnn peab lätlastega räämesõda
Karge meri trukib head sadamat
- 15 Vargamäel lastakse verd ja soolikaid

Kalev Kesküla *Vabariigi laulud*, [Tallinn:] Tuum, 1998, lk 55

- *Loetle luuletuse osutusi/vihjeid eesti kultuurile/kirjandusele.*
- *Milline on nende roll luuletuse tähenduse kujunemisel.*
- *Kirjelda värssides avalduvaid tundeid/hoiakuid.*
- *Luuletuse sõnum põhineb kontrastil. Mida vastandatakse?*